Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 210. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 15, 1979 No. 210. VOL. LXXXVI.

НОВИЙ КУРС СЛОВ'ЯНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ У ГАРВАРДІ

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — Декан гуманістичного факультету й Постійний Комітет Українських Студій в Гарвардському університеті схвалили ввести в програму навчання новий курс, який відбуватиметься під керівництвом Комітету Українських Студій при співучасти департаменту слов'янських мов та літератур і програми совєтознавства. Назва курсу: Практичне введення до слов'янської бібліорафії та бібліотекознавства. Викладатиме Едвард Касинець, якого покликано на становище інструктора.

Мгр Едвард Касинець

Е. Касинець — бібліограф та бібліотекар україніки в Гарвардському університеті, одержав в часі цьогорічного святочного закінчення академічного року в Колюмбійському університеті документ про надання йому наукового ступеня магістра філології, він бо сповнив всі університетські вимоги на шляху до докторату в департаменті історії.

Касинець — незвичайно активна, працьовита людина, першорядний фахівець у своїй ділянці, крім кожноденних обов'язків в УНІГУ, робить наукові досліди, пише статтії наукові розвідки, які друкуються у різних наукових журналах. З позиції бібліотекаря УНІГУ він впорядковує книгозбірки, здобуває україніку, зокрема рідкісні книжкові цінності, обслуговує науковців в Гарварді й поза цієї високою школою в бібліографічно-бібліотечних потребах, підготовляє конференції, лекції, виставки книжок та документації, постачає інформації пресовим бібліотечним органам університету, полагоджує кореспонденцію, наладнує книгообмін з іншими науковими установами, виготовляє каталоги, одним словом — веде широку діяльність у рамках УНІГУ.

Він також вдержує й розгортає жваві контакти з широкими колами бібліографів, бібліотекарів, бібліотекознавців та архіваріюсів, беручи участь в конференціях та відбуваючи низку поїздок у накових відрядженнях.

Ось, в другій половині червня ц. р. Едвард Касинець взяв участь в конвенції Американської Бібліотечної Асоціяції, яка відбулася в Далласі, в Тексасі. Там працював у п'яти комітетах славістичної та східньоевропейської секції тієї Асоціяції, як також перевів ряд Консультацій з видавцями та книгарями.

В квітні відбув поїздку до Чікаго і в Іллінойському університеті нараджувався з проф. Д. Штогрином відносно програми IУ З'їзду ПКУС-у в Гарварді. Проф. Штогрин є головою бібліографічної секції ПКУС-у у Вінніпезі, в Канаді. Касинець був гостем Канадського Інституту Українських Студій та Колеґії св. Андрея в Манітобському універститеті.

(Продовження на ст. 3)

ЗСА БУДУТЬ ПЕРЕВОДИТИ ДАЛЬШІ РОЗВІДЧІ ЛЕТИ НАД СССР

Вашінґтон. — Американські військові чинники зайняті тепер придуманням способу, як надалі переводити розвідчі лети над територією Совєтського Союзу, щоби перевірювати передусім, чи совєти дотримуються прийнятих у договорах про обмеження стратегічної зброї постанов. Давніші розвідчі лети літаком типу У-2 припинилися,коли 1-го травня 1960 року совєтам удалося збити над центральною Московщиною літак У-2 і схопити в полон її пілота. З приводу тієї афери розбилася Паризька „вершинна" конференція, бо приявний там тодішній президент Д. Д. Айзенгавер не захотів перепросити Москву в особі приявного на конференції Хрущова. Опісля ЗСА переводили розвідку супроти СССР з території Ірану, але після упадку режиму шаха Рези Паглеві і приходу до влади ісламських фанатиків, неприхильних Америці, ті дії мусіли теж припинитися. Турецький уряд не хоче наразитися своєму совєтському сусідові одвертою згодою, щоби Америка вела з її території розвідку над Совєтським Союзом, — але як твердять добре поінформовані американські газети, американські керівні військові чинники будуть користуватися „іншими способами" розвідки, які не порушать турецької суверенности ані американсько-совєтських договорень, а все ж переводитимуть докладну розвідку над територією Совєтського Союзу.

Заговорили про присутність американських вояків в Домініканській Республіці

Санто Домінґо, Домініканська Республіка. — „Ню Йорк Таймс" з 13-го вересня ц. р. повідомив, що Палата Послів зажадала вияснення від президента Антонія Ґузмана, чи правдою є, що уряд ЗСА вислав до Домініканської Республіки „2,000 американських вояків", як реакцію проти „совєтської бриґади, яка здогадливо має бути на Кубі".

Американський амбасадор Роберт Л.Йост негайно це заперечив, сказавши, що в країні є 270 американців, які є зв'язані з допомоговою акцією, що її ЗСА висилає для Домініканської Республіки.

Офіційний речник уряду, Фредеріко Генрікез сказав, що в країні є біля 300 американських вояків, „яких у ніякому разі не можна вважати тактичною військовою силою".

Інтерпеляція у Палаті Послів вийшла від провідників опозиційних партій, Каонабо Кавіє Кастійо та Ґатуї Декамп, які, одначе, не подали дійсного джерела їхніх інформацій про присутність 2,000 американських вояків в Доніканській Республіці.

СССР ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ЇХНЄ ВІЙСЬКО НА КУБІ МАЄ ЗА ВИКЛЮЧНУ ЦІЛЬ ВИШКОЛЮВАТИ КУБИНЦІВ

Вашінгтон. — За газетними вістками — державний секретар Сайрус Венс почув від совєтського амбасадора Анатолія Добриніна, що совєтське військо на Кубі існує там уже кілька років і має за завдання вишколювати кубинське військо, зокрема у користуванні різними родами зброї, що їх постачає Кубі совєтський уряд. Хоча Венс заявив Добриінові, що справа совєтського війська на Кубі стала політичною справою для Уряду і що вона утруднює ратифікацію Сенатом американсько-совєтського договору про обмеження стратегічної зброї (САЛТ 2), проте водночас він, державний секретар, не вимагав рішуче відкликання совєтської бригади з Куби. За віроґідними інформаціями американської преси, у розмовах між ЗСА і СССР на тему совєтського війська на Кубі йдеться тепер про з'ясування, чи те військо є „бойовим" чи „вишкільним" і чи воно дійсно перебувало на Кубі вже від кількох років. Добринін буцім то наполягав у розмові з державним секретарем, що то совєтські „військові інструктори" вишколили понад 40,000 кубинського війська, яке тепер перебуває в Африці і що совєтські „інструктори" ніяк не загрожували і не загрожують безпеці З'єднаних Стейтів. Водночас, в американських керівних колах ідеться про з'ясування, чому щойно тепер проголошено публічно, що на Кубі є совєтська бойова бриґада в повному узброєнні і що вона саме тепер плянує власні маневри на території Куби, — і чому не виявлено приявности на Кубі совєтського війська вже багато раніше. Президент Картер заявив був, що „статус кво" на Кубі, себто тамошня приявність совєтського війська,для Америки „несприйнятливий", — проте, як виходить з останніх газетних вісток у цій справі, американські керівні кола схиляються до такого компромісу, який насправді залишив би на Кубі совєтське військо, хоча може, у трохи поменшеному числі. Державний секретар Сайрус Венс їздив двічі до Капітолю інформувати голову Комісії для закордонних справ у Палаті репрезентантів Клемента Заблоцького та голову сенатської Комісії збройних сил Джона Стенніса про становище совєтів у цій справі.

Ізраїль і Єгипет просять більшої допомоги від ЗСА

Вашінгтон. — Ізраїльський амбасадор у ЗСА Ефраїм Еврон відвідав державного секретаря Сайруса Венса і поінформував його, що ізраїльський уряд проситиме Америку збільшити фінансову й військову допомогу Ізраїлеві. Ізраїль отримав останньо 1 більйон 800 мільйонів долярів допомоги від ЗСА, при чому один більйон пішов на доставу на довготерміновий кредит, а 800 мільйонів на економічну допомогу. Тепер Ізраїль просить збільшити ту допомогу до висоти 3-ох більйонів 400 мільйонів долярів. У цій самій справі нараджувався приявний у Вашінгтоні віцепрезидент Єгипту Гозмі Мугарак, якому товаришать високі єгипетські військовики. Єгипетський віцепрезидент мав окремий сніданок з дорадником Президента сля справ крайової безпеки Збігнєвом Бжезінським.

Однаково Ізраїль, як Єгипет твердять, що вони не лякаються загрози один від одного, а від сторонніх країн, які стоять у тісних взаєминах з Совєтським Союзом. Ізраїль боїться, що він може стати предметом нападу від Сирії, Іраку і Йорданії — особливо Сирія і Ірак отримують масові доставі різнородної совєтської зброї. Знову ж Єгипет не виключає наїзду від ворожої сусідньої Лівії.

З амереканського боку нічого ще в цій справі не сказано. Як відомо, ЗСА прийняли зобов'язання, рівне з ґарантією, щодо забезпеки ізраїльської державної суверенности. Ізраїльський міністер оборони Езер Вайцман мав прибути до Вашінгтону в четвер, 13 вересня. Водночас на Близькому Сході перебуває тепер спеціяльний амбасадор президента Картера Роберт Стравс, який заспокоїв ізраїльського прем'єра Беґіна, що ЗСА не наполягають на ведення безпосередніх переговорів з Палестинською Визвольною Організацією, яка воює терором і не взнає ізраїльської держави, та що взагалі ЗСА не накидатимуть ані Єгиптові ані Ізраїлеві ніяких рішень у справі замирення на Близькому Сході.

ЖУРНАЛ „НЮЗВІК" СЛІДКУЄ ЗА АКТИВНІСТЮ В. МОРОЗА, Г. ВІНСА ТА ІНШИХ ДИСИДЕНТІВ

А. Ґінзбурґ, В. Мороз, Е. Кузнєцов, пастор Г. Вінс і М. Димшіц під час першої пресової конференції в Ню Йорку.

Ню Йорк. — Широке зацікавлення західньої преси п'ятьма дисидентами — Валентином Морозом, пастором Георгієм Вінсом, Александром Ґінзбургом, Едуардом Кузнєцовим і Марком Димшіцом, — звільнення яких з московських концтаборів американському урядові вдалося добитись під кінець минулого квітня дорогою виміни за двох засуджених совєтських шпигунів, продовжується після п'ятьох місяців їхнього перебування на Заході.

У зв'язку з їхніми подорожами, свідченнями перед різними комісіями та публічними виступами у західній пресі часто-густо появляють обширні звідомлення, коментарі тощо.

Американський журнал „Нюзвік", один з найбільш популярних політично-суспільних тижневиків, подав у числі за 17-го вересня ц. р. інформації про активність кожного з п'ятьох названих дисидентів та про заходи добитись звільнення ув'язненого члена московської Гельсінкської групи Анатолія Щаранського. А. Ґінзбург перебуває під цю пору у ЗСА, замешкавши в російського письменника Александра Солженіцина, очікуючи приїзду дружини і дітей які все ще перебувають у Москві. Е. Кузнєцов і М. Димшіц проживають з родинами в Ізраїлі.

Інформуючи про діяльність В. Мороза, журнал пише, що він є „всеціло заанґажований в націоналістичному русі", додаючи, що він є науковцем-дослідником в Гарвардському університеті, пише статті для українських публікацій та виступав перед різними групами, включно з Крайовим пресовим клюбом та жидівською організацією Б'най Б'ріт. Цитуючи В. Мороза, журнал інформує, що його „місія має два аспекти — підсилити український націоналізм та збудити його. Друге — це збудити прихильність у людей на Заході до нашої справи".

Хоча пастор Вінс вдержує контакт з іншими дисидентами, пише „Нюзвік", він присвячує більшість свого часу Реформованому баптистському рухові. Він не уважає себе політичним дисидентом, тільки духовником. „Думка про те, що він ніколи вже не повернеться до Совєтського Союзу все ще не закорінилась в ньому", — пише журнал, відкликаючись на його знайомих. „Вінси все ще живуть в країні мрій", сказано в журналі, який стверджує, що родина Вінсів перенеслася на постійно до міста Савт Бенд, Індіяна, після тимчасового перебування у Мідлебері коледжі.

„Нюзвік" також подає останні новини про перебування Щаранського в тюрмі у Чистополі, відкликаючись на його матір, яка відвідавши недавно його заявила, що „він хворий і змінився до непізнання". Його дружина Авіталь, яка проживає в Єрусалимі, мала недавно зустріч з державним секретарем ЗСА Сайрусом Венсом. Журнал твердить, що уряд ЗСА робить заходи в справі звільнення Щаранського та що існують добрі вигляди на те, що він буде звільнений ще перед початком Олімпіяди в Москві літом 1980 року.

Українки взяли участь в підготові чергової конференції „Декади Жінки"

Вашінґтон (С. Б.). — Конференція „Року Жінки", яка відбулася чотири роки тому в Мехіко випала зовсім інакше, як інші подібні міжнародні конференції. Не зважаючи на величезні намагання СССР, його сателітів та вислужників, ця Конференція не стала трибуною для совєтських пропаґандивних виступів проти ЗСА і їхніх союзників, та взагалі проти цілого вільного світу. Немалу ролю в цьому відіграли й українські жінки, які вислали численну делеґацію до Мехіко й там завдяки своїй аґресивній поставі, відбутій публічній голодівці тощо здобули чимале визнання в делеґаток, а також у мехіканській публічній опінії.

У липні 1980 року в Копенгаґені,Данія відбудеться півдекадова конференція „Декади Жінки". Звідусіль напливають інформації, що Москва і її міжнародні вислужники докладають усіх зусиль, щоб з цієї конференції совєтським звичаєм зробити пропаґандивне видовище. Жінки різних країн роблять заходи, щоб до цього не допустити. Американські жінки також роблять заходи в цьому напрямі.

У середу, 12-го вересня у приміщенях Державного Департаменту в Вашінґтоні відбулася конференція жінок, яка обговорювала питання підготови конференції у Копенгаґені. На неї запрошено й українські жінки. Зі запрошених прибули: С. Букшована, Н. Вох Л. Дяченко, М. Кічуровська, Г. Процюк, Д. Рак, Д. Степаняк, М. Терлецька.

Усі вони взяли участь у панелях, яких було п'ять, ставили питання, брали участь у дискусії, вносили відповідні пропозиції. Л. Дяченко висловила подяку Президентові ЗСА і Державному секретареві за зрозуміння долі українських політичних в'язнів, серед яких відбувають ув'язнення

(Продовження на ст. 3)

Росіяни в діяспорі готуються також до відзначення тисячоліття хрищення

Вінніпеґ, Канада. — „Вісник", орган Української Греко-Православної Церкви в Канаді, з 1-го вересня ц. р. інформує, що ще два роки тому з благословення Архирейського Синоду Російської Православної Церкви за границею постав Ювілейний Комітет для відзначення 1,000-річчя хрищення Русі. Очолює цей комітет прот. А. Кісєльов і навіть видає свій орган „Русское возрожденіе".

І ось цей комітет звертається у справі відзначення згаданого ювілею не тільки до росіян. В цьому зверненні написано таке: „Брати і сестри великої слов'єнської сім'ї — росіяни і українці, білоруси і карпаторуси — всі ті, для кого святий рівноапостольний князь Володимир є хрещеним батьком..." Крім того, в цьому зверненні говориться, що: „Всі ми... діти однієї Православної Церкви і одного народу", отже росіяни дальше уважають, що всі згадані слов'янські народи є росіянами.

Згаданий комітет подав свій початковий плян для відзначення 1,000-річчя хрищення. Згідно з цим пляном покликано різні комісії, які мали б опрацювати плян побудови окремої церкви-пам'ятника, влаштувати окремі свята церковної і світської музики та пісні. Вже створилася спеціяльна комісія, яка підготовляє збірник нібито наукових праць для відзначення 1,000-річчя хрищення.

В Торонто померла бл. п. Марія з Левицьких Малащук

Торонто, Канада. — В неділю, 9-го вересня 1979 р., тут померла, після короткої недуги на 66-му році трудолюбивого життя св. п. Марія з Левицький Малащук, дружина д-ра Романа Малащука, відомого політичного і громадського діяча в Україні і на еміґрації.

Покійна народилася 15-го лютого 1914 року в Україні. Була учителькою, директором Рідної Школи ЛВУ і СУМ в Торонто, виховником III ступеня СУМ, членом ГУ ОЖ ЛВУ, членом Відділу ОЖ ЛВУ та ОСУМ, членом АДУК, почесним членом Об'єднання Жінок Просвіти в Арґентині, членом ОУН, директором Архіву-Музею ОУВФ в Торонто та брала участь у працях багатьох інших організацій.

Похорон відбувся в середу, 12-го вересня до церкви св. Покрови і на цвинтар Парк Лавн.

Св. п. Марія Малащук залишила в жалобі мужа д-ра Романа, дочку Христину та інших членів родини в Україні й Канаді.

Брежнєв хвалить совєтських кінематографістів

Київ. — Київська„Культура і Життя" інформує, що в 60-річчя радянської кінема тографії присвячено було урочисті збори, які відбулися 27-го серпня у Великому театрі Союзу ССР. У них, — пише газета, — „взяли участь представники трудящих і громадських організацій столиці, діячі культури, зарубіжні кінематографісти". 60-річчя совєтської кінематографії привітав генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Л. І. Брежнєв, який, крім, передання побажань у день ювілею радянського кіно всім працівникам кінематографії, сказав, що „партія високо цінить працю кінематографистів, виявляє турботу про розвиток кіномистецтва, підвищення його ролі в суспільному житті країни, ідейному і моральному вихованні радянських людей, в сучасній ідеологічній боротьбі" та заявив, що: „Підписаний Володимиром Іллічем Леніним 27 серпня 1919 року декрет про передачу кіносправи в руки перемігшого народу поклав початок радянському кіно як найбільш масовому з мистецтв, як мистецтву, що виражає передові революційні ідеали, несе трудящим знання і культуру. Радянське кіно показало всьому світові, що вплив і творча сила мистецтва у багато разів зростають, коли воно бере активну участь у громадському житті своєї країни, в боротьбі за перетворення суспільства на основах соціяльної справедливості і справжнього гуманізму".

За цими рядками йшли подібні епітети і „теплі" слова, що їх присутні зустріли ... бурхливими, тривалими оплесками.

Привітання Леоніда Брежнєва оголосив голова Держкіно СССР П. Т. Єрмаш, який в „схвальний" спосіб

(Продовження на ст. 3)

СССР перевіряє своє відношення до Ірану

Москва. — Минулого тижня офіційний орган совєтського уряду „Ізвєстія" помістив довшу статтю, в якій гостро заатакував теперішній хід іранської ісламської революції як „приклад релігійного фанатизму", та предсказав „чорну майбутність Ірану".

Хоча прем'єр - міністер Алексєй Н. Косиґін вислав куртуазійну телеграму до Аятоли Хомейні, в якій пишеться про „добросусідські відносини" між СССР і Іраном,стаття Олександра Бовіна в тижневому додатку до „Ізвєстій" „Нєдєля" вказує на перевірку та значний зворот у совєтській закордонній політиці відносно Ірану. Стаття Бовіна, „З кораном і мечем", представляє значний відхід від дотеперішньої офіційної політики Москви, яка в загальному піддержувала іранську революцію. Стаття не тільки гостро критикує певні дії іранського уряду, але цілу концепцію ісламської держави, та самого Аятоллу Хомейні.

Одначе, СССР, на думку західніх дипломатів, не є готовий зірвати дипломатичні зносини з Іраном, доказом чого є телеграма Косиґіна до Хомейні.

Однією з причин совєтського негодування іранською революцією є переслідування іранським урядом лівих груп, а передусім комуністичну партію „Тудеґ", на яку Москва покладала всі надії.

Коли комбінація-радикалізму, ісламської войовничости та ліберального протесту спричинила упадок шаха та його проамериканської політики, СССР мав підставу вірити, що комуністична партія матиме можливість леґально розвиватися та евентуально перейти до влади. Однак, сталося, навпаки: всі ліві партії іранський уряд дуже обмежив у своїх політичних діях, їхню пресу закрито, а деяких провідників порострілювано. Замість політичного курсу, який мав би

(Продовження на ст. 3)

В Україні судять баптистів

Кістон, Англія. — „Кістон коледж Нюз" з 2-го серпня ц. р. подає про ряд арештувань баптистів та суботників у різних республіках СССР, що є очевидно диктовано політикою ЦК КПСС. У журналі „Совєтська Латвія" (з 12-го липня 1979) в статті А. Восса, сказано, що „сили міжнародного імперіялізму широко уживають релігію та церкву. Чужинецька пропаґанда та релігійні центри закордоном... спотворюють дійсний стан релігії та церкви /в СССР/ стараються відродити церковне життя, інспірують релігійний фанатизм та національні почування між різними релігійними визнаннями".

...

У цьому ж дусі недавно до партійного активу говорив Володимир Щербицький, перший секретар компартії в Україні.

„Туркменська Іскра" з 21-го липня ц. р. вдарила на сполох, написавши про ширення „релігійної пропаґанди" в Туркменістані та про те, що мусулманські релігійні „звичаї" практикують навіть члени Комуністичної партії та комсомолу.

В Україні, в Донецьку, 25-го червня ц. р., судили чотирьох баптистів, братів Миколая та Олександра Чехів, Григорія Джурика та Валентина Напрієнка за це, що вони роздавали копії „Бюлетеню", який друкує як самвидав, Рада Свояків Політичних В'їзнів. Присуду публічно не проголосили.

Арештовано також Михайла Шапталу, Петра Румачика та Гордієнка за це, що вони скликали недозволені збори в Макіївці 16-го червня ц. р.. Румачик, який вже має за собою чотири присуди за релігійну діяльність, від минулого літа скривається перед поліцією. Він та Шаптала — це члени екзекутивного комітету Ради Євангельських Християнських Баптистських Церков, нереєстрованих церков в СССР. Їх судитимуть після 138-ої статті Українського Карного Кодексу, за „порушення закону відокремлення церкви від держави".

Із цього самого джерела інформують, що о. Бернарда Міцкевича, римокатолицького священика зі Стрия, Львівської области, який відбув п'ятирічне ув'язнення, за це, що в 1974 році навчав дітей катехизму, звільнено.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передчасна виборча гарячка

Хоча найближчі президентські вибори в Америці будуть щойно 7 листопада 1980 року, проте вже тепер — чи пак уже від довшого часу — всі американські газети й періодики повні міркувань на тему: чи теперішній президент Джіммі Картер буде тільки „президент на одну каденцію", — чи і хто кандитуватиме від Демократичної партії і Республіканської партій і які шанси мають кандидати одної чи другої партії.

Справа „гаряча" ніби тому, що всі опити професійних опитних агенцій, як теж окремих газет виявляють одностойно, що президент Картер втратив популярність, яку мав після своєї перемоги над Джералдом Фордом в останніх виборах, кругло три роки тому. Найбільші і найповажніші закиди, що йому роблять — це нерішучість, хиткість у постановах, недотримання зроблених обіцянок та — відсутність тих даних, що їх потребує лідер. Брак лідерства відчувається в американському громадянстві — і це, мабуть, найбільше нагадує ситуацію у вільному українському суспільстві у діяспорі: туга за лідерством і його відсутність.

Коли згадані опити виявили, що демократичний сенатор Едвард Кеннеді користується куди більшою популярністю, ані ж президент Джіммі Картер, то щораз частіши говориться про кандидатуру Едварда (Теда) Кеннеді. Це цікавий сутоамериканський феномен: чар прізвища і популярність в американському суспільстві нечисленних родин, які відіграли в 200-річній історії Америки видатну ролю. Батько Едварда Кеннеді Джозеф був амбасадором Америки в Англії в часі Другої світової війни, його найстарший син, так само Джозеф, згинув, як летун в місії над Німеччиною, — другий з черги син Джан став президентом Америки і згинув з рук атентатника 22-го листопада 1963 року, третій з черги син Роберт був генеральним прокуратором в Уряді свого брата Джана, опісля став сенатором із стейту Ню Йорк, та кандидував на президента і під час передвиборчої кампанії згинув також 5-го червня 1968 р. з рук атентатника, залишивши вдову і 10 дітей під опіку наймолодшого й одинокого ще при житті брата, Едварда. Едвард Кеннеді мав теж у житті погані пригоди, особливо тоді, коли, везучи вночі до дому секретарку свого покійного брата Роберта, 28-річну Мері Копечне, переламав на вузькому мості над ставом дерев'яну бар'єру, впав у став, сам вирятувався, але зголосив цей випадок на поліції багато годин пізніше — і дівчина затонула. Проте виборці із стейту Месачусетс вибачили йому й обрали його знову своїм сенатором і він перебуває в Сенаті вже 17 років, будучи там головою Правничої Комісії та одним із найвпливовіших членів Сенату. Цікавиться головно проблемою державної опіки над здоров'ям громадян. Коли після трагічної смерти трьох синів їхня мати Роуз, „матріярх" роду Кеннеді заборонила наймолодшому синові Едвардові кандидувати на президента — то недавно він виявив, що та заборона вже не існує. Ту заяву всі прийняли, як неофіційне проголошення, що він, Едвард Кеннеді, кандидуватиме у виборах у 1980 році — проти Джіммі Картера. Сенатор Кеннеді буцім-то переконував президента Картера, бувши у нього на сніданку минулого тижня, щоби Картер зрікся своєї кандидатури, бо розкол в Демокатичній партії вийде тільки у користь республіканському кандидатові. Голова Демократичної партії Джан Картер заявив, що у створеній ситуації він зберігає „невтральність" і має за головне завдання — зберегти єдність партії.

Очевидно, до виборів у 1980 році ще багато часу. Можуть виринути ще інші кандидати з обох партій. Відомо покищо, що президент Картер рішив не вирікатися своєї кандидатури навіть тоді, коли би Едвард Кеннеді кандидував і виграв деякі перші правибори, особливо в його рідних стейтах Нової Англії. Не відомо теж, чи Републіканська партія не призначить на свого кандидата людину, яка даватиме більше гарантії, що це буде дійсно „лідер" і що впорається краще з проблемами інфляції, зросту цін і злочинства, ані ж це зробив президент Картер.

В обох партіях є видатні діячі. А настрої американського суспільства дуже химерні. Можуть виринути різні нові несподівані проблеми, як ось несподівана афера з совєтським військом на Кубі, які полонитимуть увагу широких кіл американського суспільства — і не відомо, як до тих проблем поставиться кожний з претендентів до Білого Дому. Але теперішня така передчасна передвиборча гарячка в Америці — цікаве явище, за яким треба пильно стежити.

Конференція у Лондоні має початковий успіх

Лондон. — Непримиримі опозиціоністи супроти теперішнього мішаного чорно-білого уряду в Родезії, перезваної на Зімбабве, які вели партизанську війну спершу проти панування білої меншини у тій країні з величезною чорною більшістю і згодом проти расово мішаного уряду погодилися, щоби конференція в Лондоні, скликана для остаточного замирення у тій африканській країні, спершу зайнялася ревізією існуючої конституції та прийняттям нової. Голова конференції, англійський міністер закордонних справ лорд Каррінгтон, негайно передав усім делегатам проєкт нової конституції, що його виготовив англійський уряд: за цим проєктом були б поменшені права білої меншини, — чверть мільйона білих на шість і пів мільйона чорних. Чорні опозиціоністи, згуртовані у Патріотичному Фронті, що його два провідники беруть також участь у тій лондонській конференції, вимагають, щоби військо, поліція і судовий апарат був у руках чорної більшости, а не білої меншини, як це тепер діється. Речником білої меншини є колишній прем'єр Іан Смит, тепер міністер без портфелю в расово мішаному уряді, що його очолює чорний єпископ Абель Музорева. Замирення у Родезії, де вже 14 років триває громадянська війна, якої не зуміли припинити ані Англія, яка мала Родезію, як свою колонію, ані Об'єднані Нації, має велике значення для заспокоєння цілого африканського континенту. Заява речників Патріотичного Фронту, що вони не хочуть саботувати лондонської конференції, тільки конструктивно співпрацювати і їхня згода на прийняття спершу нової конституції, вважають за успіх нового англійського уряду під прем'єром Маргаретою Тачер.

Степан Женецький

„СКАНДІНАВІЗАЦІЯ"

Слово „Скандінавізація", це новий термін, що появився у сучасному політичному словнику, якого вживається на окреслення такого психологічного стану людства, коли народи відкидають війни як середник для збудування національних цілей. Докладніше, термін скандінавізація означає психологічний стан якогось народу, який прямує до осягнення своїх національних цілей мирними, а не воєнними способами. Закордонна політика такого народу проявляється у невтральності, примиренні, угодовстві, мирному співіснуванні, політиці „детанту" тощо. Термін „скандінавізація" походить від територіяльної і географічної назви частини Европи, Скандинавії, де вона почалася.

Скандінавізація почалася з того часу, як Швеція скапітулювала перед Московією у Найсштадті в 1721 році. Тоді шведський народ відкинув війну як засіб полагодження справ. А як відомо, Швеція у XVIII ст. була найсильнішою мілітарною потугою в Европі. Вона, за панування короля Карла XII, верховодила і накидала свою волю майже всім великим західньо і середньоевропейським державам. Шведи провадили переможні війни з такими тогочасними мілітарними потугами як Польща і Московія. Заломалася мілітарна потуга шведів у війні з Росією за царя Петра I, коли то хоробрий шведський король Карло XII, що був союзником нашого гетьмана Івана Мазепи був переможений у битві під Полтавою у 1709 році, яка виявилася фатальною на століття і для українського народу. Після тієї прогри Швеція вже ніколи не відзискала своєї мілітарної потуги, вона стала малою і незначною европейською державою, якою залишилася до сьогодні.

У самій Скандінавії, як географічній одиниці, вершком скандінавізації або духового розброєння, тобто небажання даного народу війною здобувати чи боронити свої національні цілі, було рішення Данії у 1936 р., яким вона формально відкинула національну оборону, розпустивши свою армію, як дань на вівтар миру.

Скандінавізація в основному означає, що жадні вартості — політичні, економічні, моральні — не становлять того, щоб задля них наражатися на небезпеку винищування людей.

Скандінавізація найперше поширилася серед малих народів Західньої Европи. Ще перед Першою світовою війною Бельгія, Голляндія і Швеція намагалися оминути назріваючий конфлікт европейських великодержав, що довів до війни. Тоді пояснювано бажання тих держав бути невтральними, бо вони були незначні за силою. Але це не зовсім так, бо вони могли вступати у військові союзи з великими державами, як це зробили у Першій світовій війні Сербія і Португалія.

Перед Другою світовою війною процес скандінавізації був поширений навіть серед таких народів, які не були малими. Примирливу політику Англії за прем'єра Чемберлена, а Франції за прем'єра Деладіє щодо гітлерівської Німеччини можна вірніше схарактеризувати терміном скандінавізації, аніж боязкістю і декаденством. Скандальну прогру Франції у війні з гітлерівською Німеччиною у 1940 р., рівнож треба тим пояснювати. Історики виправдують цю прогру нездібністю французьких політичних і мілітарних провідників, фальшивою безпекою лінії Мажіно, або що нібито французький народ уважав, що німецька авторитетна система є кращою за французьку демократичну систему на зразок народних фронтів і тому не хотів воювати. Але жадне з тих пояснень не бере до уваги глибини і ширини стану пасивности серед французьких військ і цілого французького цивільного населення.

Був короткий час після Другої світової війни, коли Англія й ціла Західня Европа відзискала духа спротиву, який вони були втратили, пройшовши терор нацистів. Навіть в Данії був відродився дух спротиву, який довів її до членства в НАТО (Північно-Атлантійський Оборонний Союз), тобто до готовости оборони перед агресивним Совєтським Союзом.

Але після короткого духового піднесення і вияву охоти до оборони, Західня Европа знову переживає духовий занепад та брак волі до боротьби. Навіть Західня Німеччина, яку дехто вважає вічним „реваншистом" (відплатником), не представляє сьогодні жадної загрози для миру, яку треба пояснити більше скандінавізацією, аніж демократизацією німців.

Також в Америці (ЗСА) завважуються виразні познаки скандінавізації. Навіть був час, коли здавалося, що Америка виграє війну у В'єтнамі, але скандінавізація перекреслила усі розрахунки американських політичних і військових пляновиків і довела до того, що Америка — найсильніша потуга світу — програла війну третьорядною країною.

В інших країнах західнього світу проявляються також ознаки духового занепаду. Японія є найяскравішим прикладом до того у не-західньому світі.

(Продовження на ст. 3)

о. д-р Іван Тилявський

НА ПОРОЗІ ТРЬОХ ЮВІЛЕЇВ

[2]

З перспективи цих своїх далекосяжних плянів у майбутнє був скликаний Синод 1929 року. Він був підготований окремим з'їздом наших Владик у Львові 29-го листопада 1927 року. З-поза меж Галичини прибули тоді до Львова: Кир Никита Будка з Канади, Кир Василій Такач із ЗСА, Кир Петро Ґебей з Ужгороду, Кир Павло Ґойдич з Пряшева, Кир Діонізій Нyради з Югославії і Владика Кирило Куртев з Болгарії. Тоді вся наша Ієрархія, очолена Митрополитом Андреєм, вирішила відбути новий З'їзд-Синод через два роки, тобто 1929 року, а відтак з'їжджатись на наради що п'ять років. Тодішній хронікар писав: „По всіх краях розсипані Церкви лучаться в один організм, координуються, зближаються духом... найтяжча рана Унії — розсипаність і нескоординованість Церков — зачинає зцілятися" („Вісті з Риму").

З таким новим духом, спрямованим до об'єднання нашої Церкви по всіх країнах поселення, зібралися тоді наші Владики в Римі, щоб **дати своїй Церкві „кращу будучність".** І Синод 1929 року був справді першим Синодом наших Владик у цьому столітті з таким виразним пляном для об'єднання наших дочірних церков в одну цілість з Матірною Церквою в краю. На Синоді в Римі взяли участь: Митрополит Андрей, Кир Григорій Хомишин, Кир Йосафат Коциловський, Кир Григорій Лакота, нововисвячений Кир Іван Бучко, Кир Петро Ґебей і Кир Павло Ґойдич з Закарпаття, Кир Діонізій Нyради з Югославії, Кир Константин Богачевський із ЗСА. Програма нарад була широка: єдність обряду, церковний правопорядок, вишколення духовенства, справи діловодства по парафіях тощо, але провідна ідея всього Збору була: НАША ЦЕРКВА МУСИТЬ ОБ'ЄДНАТИ ВСІ РОЗКИНЕНІ ЧАСТИНИ І ПООДИНОКІ ЄПАРХІЇ, ЩО ДОСІ ЖИЛИ ВІДІРВАНО, І ТАКИМ ЧИНОМ СТВОРИТИ ОДНУ ЦІЛІСТЬ ОБ'ЄДНАНУ ОБРЯДОВО, ЛІТУРГІЧНО І В ПРАВОПОРЯДКУ. Це все під кермою Митрополита, отже **справжня** ПОМІСНІСТЬ, хоч, може, ще і не зовсім в ясних контурах.

Всю цю спадщину — велич задумів і далекосяжність плянів на майбутнє — передав Великий Митрополит Андрей своєму Наслідникові Кир Йосифові Сліпому. І на Римських святкуваннях у вересні, разом з ювілеєм 50-ліття Синоду наших Владик, що відбувся в Римі 1929 року, ми відзначимо, як центральний момент святкувань, 40-ЛІТТЯ ЄПИСКОПСЬКОЇ ХІРОНІЇ БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІЯРХА ЙОСИФА.

Боже Провидіння так покерувало подіями нашої Церкви, що на Наслідника і спадкоємця великих задумів Митрополита Андрея покликано виїмково велику індивідуальність в особі Їх Блаженства Кир Йосифа. Наділений від Бога крицевою силою характеру, величчю духа, незрівняно глибоким бистрим умом; людина широкої культури, вдумливий мислитель-богослов, приготований довгою наполегливою науковою працею, організатор центрів нашої богословської культури, ректор Духовної Семінарії, організатор і Ректор Богословської Академії у Львові, Голова Наукового Богословського Товариства, яке під його кермою розвинуло велику науково-видавничу діяльність. Знавець Східньої Богословії, традиції Східніх Церков, і зокрема знавець історії своєї Церкви. Приймаючи з рук Слуги Божого Митрополита Андрея Єпископські Свячення 22-го грудня 1939 року в трагічну хвилину для нашої Батьківщини і Церкви (перша большевицька окупація Галичини), він знав, що Святоюрський Митрополичий Престіл стане для нього важким. І він поніс свій хрест мужньо і вірно, йдучи тернистим мученицьким шляхом упродовж 18 років, аж доки Боже Провидіння не удостоїло його дістатись на волю, щоб тут у вільному світі відновити нашу зруйновану Церкву, нашу богословську культуру, нашу віру в майбутнє своєї Церкви, оформлену на правах помісности, бо вона їй належиться. І він це довершив, ступаючи гігантським кроком все вперед до нових цілей і задумів, не лише в тих вимірах, що їх накреслив його попередник Митрополит Андрей, **але безпрецедентно** з ярким окресленням нашого майбутнього: ДАТИ НАШІЙ ЦЕРКВІ НАЛЕЖНИЙ ЇЙ УСТРІЙ ПОМІСНОЇ СХІДНЬОЇ ЦЕРКВИ ІЗ ЗАВЕРШЕННЯМ ЇЇ ПАТРІЯРХАТОМ, щоб вона віднайшла свою історичну ідентичність і була відблеском та свідком нашого християнського духа і втілювала всі риси нашої національної духовости та берегла автетичні традиції нашої культури; ЗБУДИТИ Й ВІДЖИВИТИ В НАС РІВЕНЬ СВІДОМОСТИ НАШОГО Я; ОБ'ЄДНАТИ НАС ПРИ ЦЕРКВІ В ОДИН НАЦІОНАЛЬНО ЗРІЛИЙ І СВІДОМИЙ НАРОД під проводом об'єднаної церковної Ієрархії, очоленої Патріярхом. Доки ми не відзискаємо своєї незалежної Держави, доти Церква мусить бути для нас центром об'єднання.

На тлі цих понять і концепцій великої ваги набирає Римський Центр нашого релігійного й культурного об'єднання: Собор Святої Софії та Католицький університет ім. св. Климентія Папи. Ювілей 10-ліття посвячення Собору Св. Софії дає нам нагоду вказати на широчінь ідей, якими керувався Блаженніший Кир Йосиф у здвигненні цього храму на честь Божої Мудрости. Хто писав тоді хроніку цієї події — посвячення Собору Св. Софії — звернув увагу на факт, що Свята Софія повинна об'єднувати нашу діяспору, як колись Єрусалимська Святиня об'єднувала жидівську діяспору: „Бо колись в давнину храм Соломонів в Єрусалимі був не тільки місцем і жилищем Бога Живого, але й осередком цілого релігійного і національного життя вибраного народу... Такі і подібні почуття будились і будяться в душі на вид Св. Софії в Римі, де „стоїть вона біла й золотава, лілея струнка у намисті рож, яку плекала мудрість Ярослава" (Ю. Клен). Здвигнення Собору Св. Софії в Римі та його посвячення (1969) Блаженніший пов'язав з цілістю нашої церковної історії та культури: посвячення Собору завершено в тисячоліття смерти

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ ДОПИСУ О.ГОРОДИСЬКОГО

У „Свободі" ч. 192, з 24-го серпня ц. р., на 2-ій сторінці у підвалі, Орест Корчак Городиський у спомині про мене як голову Студентської Громади у Станиславові, написав, що я покинув теологію і студіював політичні науки у Варшаві.

Інформація доброзичливого автора про моє покинення теології є помилкова. Насправді ректор о. д-р Авксентій Бойчук звільнив мене з теології на вимогу польського державного міністерства освіти і віроісповідань за мою політичну діяльність і приналежність до націоналістів.

На студії до Варшави я рішився лише тому, що після послухання ректор Львівської Богословської Академії о. д-р Йосиф Сліпий, тепер Його Святість Патріярх Йосиф, прочитавши похвальну рекомендацію мого Єпископа Григорія, пізнішого Ісповідника Віри, відносно моїх кваліфікацій, хотів мене прийняти на богословію, але щойно на черговий академічний рік, з огляду на переповнення.

Василь Пасічняк
Морістави, Н. Дж.

З НАШИХ БУДНІВ

„КАТАЛІНА"

В регіональному збірнику „Підгаєцька Земля", що його оце віддано до друку, поміщено цікавий і настроєвий спомин „Сучасника" про УСС-ів у Підгаєччині.

„У весняному наступі австрійсько-німецьких армій на схід в 1915 році, брали живу участь Українські Січові Стрільці, — пише автор спомину. При кінці вони дійшли до Золотої Липи і стануди під Завалом... Перший курінь маршував через Волицю, Мозолівку до Бурканова, Другий — через Підгайці, Новосілку, Маловоди і Росоховатець. Скрізь вітали їх квітами, виносили овочі, молоко і хліб, щоб підкріпити стрілецтво на дусі й на тілі... Годі описати всенародню радість на вид рідного війська"!

Автор з особливим захопленням малює портрет тодішнього коменданта Легіону УСС, полковника Гриця Коссака. Він часто приїжджав з фронту над Стрипою до села Новосілки, де знаходився штаб дивізії і де автор, тоді ще молодий юнак, проживав з батьками і своїм дідом, парохом села. На приходстві, в стайні діда, „квартирував" кінь полковника Коссака, расовий гнідий красунь, з білою зіркою на чолі, що називався „Катиліна". На цьому коні, в стрілецькій шапці обрамованій сивим кожушком, в довгому плащі з кожуховим ковніром, полковник виглядав справді як гетьман!

При цій нагоді автор зраджує таємницю, як полковник Коссак стався власником цього прекрасного верхівця... Подарував його командантові полку УСС-ів мадярський аристократ, граф Естергази, з вдячности за те, що наші стрільці восени 1914-го року, стоячи на квартирах в його селах на Мадярщині, поводилися дуже коректно, не робили жадних шкод і нічого не вкрали з його маєтків...

„Це було щось унікальне, — пише „Сучасник", — бо інші вояки, а головно мадяри, поголовно обкрадали населення..."

Цей останній абзац, — на нашу думку, — прозвучав як гіркий парадокс історії: еліта нашого вояцтва — легендарні УСС-и, берегли маєтки мадярського аристократа, графа Естергази, саме в той час, коли його співвітчизняники, мадярські гонведи, вішали десятками на шибеницях наших галицьких селян, закидаючи їм „русофільство" як державну зраду...

Ікер

Д-р Степан Ворох

МАТУРАЛЬНА ВЕЧІРКА ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА НЮЙОРКСЬКОЇ МЕТРОПОЛІЇ

[2]

Директор Школи Українознавства „Самопоміч" у Ню Йорку А. Кобрин вручив дипломи зрілости в українознавчих студіях градуантам своєї школи, які підходили у поазбучному порядку, а саме: Христя Баранська, Наталя Весоловська, Леся Галів, Галина Гарматій, Маріяна Гурин, Ксеня Йовик, Олена Певна, Ірина Скрибайло, Юрій Червінський, Андрій Черний, Ліда Чорна, Ігор Шевчук, Адріяна Квасній. Ступінь „відмінних" осягнули: Леся Галів, Маріяна Гурин, Ксеня Йовик, Оленка Певна, Ліда Чорна. Школа Бандуристів із Лог Айленду уфундувала нагороди для визначних градуантів.

Від директорки Школи Українознавства „СУМА" в Ню Йорку Галини Андрієнко-Данчук одержали дипломи зрілости з українознавчих студій такі градуанти: Михайло Галатин, Орися Івасів, Андрій Клюкевич, Іван Лещук. Ступінь „відмінних" осягнули: Михайло Галатин і Іван Лещук. Нагороди для матурантів фундував головний Уряд Українського Народного Союзу.

Відтак прийшла черга на Школу Українознавства при парафії св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й., якої то градуанти одержали дипломи зрілости з українознавства від директорки цієї школи, п-і Марії Кіцюк, а саме: Варвара Барна, Андрій Глушко, Петро Глушко, Мирон Дашко, Михайло Коцур, Оля Ревак, Андрій Стасів, Ірина Терлецька, Ігор Фриз, Ярослава Щур. Ступінь „відмінних" осягнули: Варвара Барна, Петро Глушко, Оля Ревак. Нагороди для матурантів фундували: „Провидіння" — СУК, 11-ий Відділ ООЧСУ в Йонкерсі і Осередок СУМА в Йонкерсі.

Наступною була Школа Українознавства при Церкві Пам'ятнику св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., заступник директора якої п. Олексій Шевченко (дир. Василь Григоренко не міг взяти участи) презентував дипломи зрілости з українознавства градуантам цієї школи, що ними були: Віра Могила, яка одержала „Спеціяльне відзначення" за свої успіхи, Наталя Павловська — „з відзначенням", Оля Попов — „з дуже добрим" успіхом, Роман Ринник — „з дуже добрим" успіхом, Оля Шевченко — „з відзначенням". Нагороди фундували: Кредитова Кооператива св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Український Народний Союз — Відділ Сомерсет, Н.Дж., та Школа Українознавства. Приємно підкреслити, що Школа При Церкві Пам'ятнику взяла участь уперше у такому збірному святкуванні градуації шкіл українознавства великої нюйоркської Округи, і що цю їхню участь приняли всі з радістю та надією, що святочність цього прекрасного вечора буде стимулом, для тієї гарної в успіхах школи, у дальшому тісному спілкуванні в подібних спільних святах, зі всіми школами українознавства цієї округи. Участь цієї школи додавала відчуття цілости і повної спільности загальногромадських дерзань.

Святочне вручування дипломів зрілости з Українознавства закінчила Школа Українознавства при Т-ві „Рідна Школа" в Нюарку-Ірвінгтон Н.Дж. Директор цієї школи проф. Юрій Кисілевський, досвідчений педагог, не міг закрити видимого для присутніх свого глибокого зворушення під час передачі диплому кожному градуантові, стискаючи руку, чи поцілунком батька-директора прощаючи свого учня і бажаючи успіхів у майбутніх життьових змаганнях. До речі ті самі сильні внутрішні переживання завважувалося у кожного з директорів шкіл при передачі градуантам дипломів.

Директор Ю. Кисілевський вручив дипломи зрілости з українознавства дванадцятьом градуантам своєї школи, що так як і попередні, святково убрані й у святочному настрої, з повагою до хвилини підходили до свого директора по заслужену нагороду дванадцятилітніх трудів, що увінчалось матуральним свідоцтвом, а тими градуантами були: Росанна Ворох, Ляриса Гусак, Андрій Зелик, Павло Кисілевський, Юрій Курівчак, Володимир Пітьо, Андрій Почтар, Орест Темницький, Борис Турянський, Ірина Турянська, Орест Український, Надія Яворська. Ступінь „відмінних" осягнули: Росанна Ворох, Володимир Пітьо, Орест Темницький, Надя Яворська. Нагороди для визначних учнів фундували: Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Нюарку, Український Народний Союз — Округа Нюарку і околиці, Головний Уряд Українського Народного Союзу, УККА — Відділ Нюарк-Ірвінгтон, головою якого є проф. Михайло Цяпка, та який є великим ентузіястом системи шкіл українознавства, тому й призначив стодолярову нагороду для визначних учнів українознавства. Нагороди фундували також СУК „Провидіння" Відділ Нюарку й околиці, що його репрезентував о. ігумен М. Кучмяк, ЧНІ, та УБСоюз. Нагороди для градуантів роздавали представники відповідних організацій, кооператив чи союзів, імена яких подано при представлюванні гостей почесного стола.

Після роздачі дипломів о. Іван Наконечний, парох української православної церкви Св. Вознесіння в Мейплвуді й учитель релігії в Школі Українознавства, молитвою закінчив офіційну частину матуральної вечірки п'ятьох шкіл українознавства Нюйоркської метрополії. Зараз по молитві відбулася спільна знімка градуантів, директорів, учителів, представників організацій, Шкільної Ради УККА, Т-ва „Рідна Школа", а після цієї знімки градуанти кожної школи разом зі своїми директорами й учителями робили собі окремо знімки, що повинно знайти місце у відповідних виданнях Шкільної Ради УККА, як доказовий малеріял про життя научного сектора української громади в ЗСА.

Відтак відбулася спільна вечеря, а опісля забава з оркестрою „Іскра" аж до півночі.

Глянувши на цю гарну спільну градуаційну вечірку кількох шкіл тільки з короткої, бо лише з двомісячної перспективи часу, кожен мусить прийти до одного й того ж заключення, — що такі багаті у градуантів вечірки є під кожним оглядом позитивним і незаперечно захоплюючим явищем, що може мати на присутніх тільки корисний психологічний вплив, а найважливіше воно цим, що цей ко-

(Закінчення на стор. 4)

НОВИЙ КУРС...

(Продовження зі стор. 1)

Е. Касинець оглянув низку приватних книгозбірень, листується з багатьма людьми з українських та неукраїнських академічних кіл. Тепер підготовляє студію про митрополита Іляріона як бібліографа, як також опрацьовує огляд бібліотечної збірки колеґії св. Андрея.

У 1979/80 році мґр Е. Касинець буде головою Славістичної і Східньоевропейської секції Американської Бібліотечної Асоціяції. З того становища буде відповідальним за добре підготовану участь секції у важливій конвенції асоціяції, яка відбудеться у Ню Йорку в 1980 році.

Недавно появилась стаття Е. Касинця про видатного українського бібліографа двадцятого століття — Юрія О. Іванів-Меженка в престижевому журналі „Історія Бібліотеки", ч. 14/1, що його видає університет Тексасу.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:
на Патріярший Фонд зложили:

II — 1979

По дол.
1000 — Іриней Прокопович, син в пам'ять о. крил. Івана;
400 — Бережницький Йосиф;
250 — о. Іван Кобат;
164 — о. Петро Стецюк з доповіді у Філядельфії (арх. Ів. Квіт, Ю. Головчак);
100 — Дмитро Грамяк, Марта і Адам Морачевський, В. Леканка;
35 — Дарія і Юрко Долинський;
25 дол. — Микола і Нуся Тимків, Ірена і Володимир Винницький;
20 — Анна і Іван Квік, Ксеня і Іван Підгірський;
10 — Михайло Фатич, Параскевія Іваськів.

Збірка в пам. Йосифа Матківського, зам. кв. на могилу у Вотерліт, Н. Й.

По дол.
50 — М. Матківська, д-р Володимир і Іванка Матківський;
30 — Іванка і Мирон Бучак;
25 — Ярослав і Ольга Ліщинський;
20 — Іван Глушевський;
10 — Богдан Глушевський, Володимир Літинський, Роман і Ольга Масенко, Ольга Платош, Члени церковного хору;
5 — Евген і Анна Наболотний, Василь Терлецький, мол., Джеральдина Маґі, Марія МкЛін, Михайло і Ольга Сенета, Михайло Терлецький.

Листа ч. 1256. Збірка з доповіді Впр. о. Петра Стецюка у Філядельфії. Збірщик Юліян Головчак.

По дол.
200 — Ксеня Турко, Едм., Канада;
50 — Василь Циган;
25 — Бобинський Ярослав;
20 — Роман і Осип Вомпель, Іван і Іванна Дзівак, Юрій і Стефанія Бережницькі, Дмитро Шумило, М. Т. Угорчак;
10 — Володимира Кавка, о. Василь Головінський, Мирослав Абрисовський, Лев і Анастазія Ганусяк, Анна Ткач, Ірина Бережницька;
5 — Зиновій Квіт.

Збірка — Окружний Осередок Т-ва за Патріярхат в Лос Анджелес. Збірщики: д-р Олег Снилик і Калина Гірка.

По дол.
100 — Петро Турчин, д-р Олег Снилик;
50 — інж. Тарас Козбур, інж. Володимир Каштанюк, Мирослава Крук, інж. Теодор Стельмах, д-р Ярослав Полотнянка, Володимир Стойко, Михайло Демків, Т-во УКЦеркви РПБ в Голливуді;
25 — Іван Макара, Богдан Обух, інж. Захарієсевич, Петро Болехівський-Боян, інж. Володимир Осадца, Петро Якимів, Іван Гриців, Іванка Солук, Остап Ґац;
20 — Богдан Стусь, Іванка і Соня Шашкевич, Іван Пізь, М. Г.;
10 — Петро Бучинський, Юрко Жмуркевич, Михайло Семчишин, Іван Балабан, Орест Долинюк, Остап Брікнер, Катерина Кіт, Марія Беднард, Миколай Медвідь, Ярослав Тростянецький, Михайло Довженко, Володимир Коваль, інж. Богдан Микитин, Остап Чупіль, Микита Долинюк, Микола Новак, Іван Сірий;
6 — Петро Болехівський-Боян;
5 — Нестор Василин, Олександер Муць, Ліда Василин, Анна Понятшин, Калина Гірка, Наталія Кобилянська, Марія Шкамбар, Катерина Кріль, Тереса Пітяк, Катерина Пасник, Володимир Божик, Степан Гріцко, Василь Тілон;
1 — Василь Матінюк.

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія висловлює щиру подяку усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям.

Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважнених збірщиків або висилати на адресу:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund
7911 Whitewood Road, Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки на Товариство Свята Софія — Патріярший Фонд, можна відтягати від податку. IRS No. 23-74380645.

„СКАНДІНАВІЗАЦІЯ"

(Продовження зі стор. 2)

Навіть у Совєтському Союзі, не згадуючи Східньої Европи, проявляються познаки недуги скандінавізації. Велика обережність, що її виявили московські ватажки під час китайсько-в'єтнамського конфлікту, до якого вони не вмішувалися, хоч совєтсько-в'єтнамський договір зобов'язував до того Москву, а також помітна стриманість Кремлю до подій в Ірані раніше, а тепер у Афганістані, ледве чи можна пояснити страхом перед американською відплатою. Цю стриманість Москви треба пояснити скандінавізацією московських партійних і військових головачів. Вони свідомі того, що велика війна з великими потугами може довести до програної Совєтського Союзу, а впарі з тим і до втрати їхнього розкішного життя. Тому кремлівські ватажки обмежуються тільки до малих воєн, і то руками кубинських наємників, у затурканій Африці, але великих війн, з великими потугами, вони оминають.

Знавці твердять, що легше зрозуміти познаки скандінавізації, аніж її пояснити. Тепер уже відкидається величину народу, як пояснення того прояву, бо багато малих народів ніколи не хворіли на скандінавізацію, а з другого боку — багато великих народів підпали під її вплив.

У деякій мірі скандінавізацію можна пояснити національним вичерпанням. Але й національне вичерпання не дає повного пояснення того прояву. Бо чому, для прикладу, Америка (ЗСА) була вичерпаною у війні з В'єтнамом, а не була вичерпана корейською війною?

Серед українців проявляються також, як на батьківщині, так і на еміграції познаки захворіння на скандінавізацію. Бо як інакше пояснити такий стан в Україні, що там москалі українців насилно русифікують, скрито вбивають наших талановитих мистців, — малярку Горську, композитора Івасюка та інших наших визначних людей, — а народ не бориться, тільки мовчить. Замість повести відплатну акцію і за одного замордованого українця — замордувати десять визначних москалів, то там відповідають: „Всіх нас не перевішаєте, всіх нас не переб'єте", як це виявилося після замордування Івасюка. Виявляється, що вже не те покоління борців, що стріляло польських міністрів, творило Українську Повстанську Армію, Українську Дивізію, що боролося на Карпатській Україні.„

На скандінавізацію хворіє також українська еміґрація. Тут московські аґенти мордують нам визначних наших політичних провідників — Бандеру, Ребета, а раніше Петлюру, Коновальця — і за це у відплату ні одному москалеві за кордоном не паде ні волосинка з голови!

Скандінавізація проявляється також у нашій еміграційній політиці: одна частина наших політичних провідників є тієї думки, що Україну слід визволяти не революційним, а еволюційним способом; а це ж значить, що нам не треба боротись за звільнення України, а смирненько чекати, аж наші вороги змилуються над нами, і самі нам її віддадуть.

Державні народи можуть собі дозволити на люксус скандінавізації, бо вона їм, в основному, нічим не загрожує; принайменше не загрожує їм втратою незалежности.

Ми, українці, як на рідних землях, так і на еміграції, не сміємо допустити до поширення серед нас тієї небезпечної духової хвороби скандінавізації, бо вона відбирає нам охоту до боротьби за наш найвищий національний ідеал — українську незалежну державу.

Життьовим моттом усіх українців повинні бути слова Івана Франка: „Лиш боротись (за українську незалежну державу) — значить жить".

Брежнєв хвалить...

(Закінчення зі стор. 1)

проаналізував вітальне слово Брежнєва і заявив, що — „Діячі нашого кіно добре знають, що своїми успіхами вони зобов'язані постійному піклуванні партії і уряду. Подавши характеристику шляху пройденого радянським кіномистецтвом, він в імені совєтських кінематографістів... поспішив запевнити, що „працівники кіно і далі віддаватимуть талант і натхнення справі партії, справі будівництва комуністичного суспільства".

Уся ця „парада" закінчилася не інакше як ...ритуальним „прийняттям вітального листа Центральному Комітетові КПРС, Президії Верховної Ради СРСР, Раді Міністрів СРСР, товаришеві Л. І. Брежнєву", — про що „з великим піднесенням" повідомляє „Культура і Життя".

СССР перевіряє...

(Закінчення зі стор. 1)

проводити в напрямі, — як його совєтський уряд називає,— „прогресивного курсу", новий уряд Ірану опинився у руках скрайньої правиці.

Другою важливою причиною совєтського невдоволення політикою Аятолли Хомейні — це його відкинення домагань курдів власної автономії та криваве здушення курдського повстання.

Піддержка курдської та азербейджанської меншини в Ірані було традиційною політикою Москви. Після Другої світової війни совєтську піддержку азербейджанської меншини в Ірані розглядано, як зусилля Москви — проникнути своїми воливами в Іран. Сьогодні затривоження Москви мілітарними операціями Хомейні проти курдів у великій мірі — подиктоване страхом нестабільности на південному кордоні СССР.

Західні спеціялісти вважають, що іранська революція відкрила можливість дальших етнічних заворушень, які можна втихомирити тільки повним задоволенням їхніх національних домагань, головно автономією для курдів. Політика Хомейні до цього не веде, і Москва сподівається дальших етнічних заворушень в Ірані.

Ще інша причина затривоження СССР положенням національних меншин в Ірані — це побоювання Москви за вплив тих рухів на неросійські народи в СССР, які замешкують у південній полосі СССР, а саме — Азербейджан, Грузія та Вірменія. Совєтський уряд також обвинувачує іранські праві кола у піддержці афганських повстанців, які ведуть партизанську війну проти просовєтського режиму в Кабулі.

У сороковий день смерти бл. п. Михайлини Мосори

(Прощальне слово Ореста Городиського, виголошене 11-го серпня ц. р. в Нюарку)

Якщо б можна представити графічно життьовий шлях бл. п. Михайлини Мосори, то йдучи від початку лінії зазначеної зіркою і датою 11-го листопада 1894 року, життьова лінія проходила б кривими закрутами з довшими чи коротшими задержками на шляху. Кожна з тих зупинок — це частина історії життя, це радість, смуток, змагання. Це особисті здобутки і особисті успіхи. Проходив той шлях від рідного Калуша, зупинка у Галичині, а потім під час 1-ої світової війни — в Австрії, а тоді поворот до краю–турбота за виховання дітей під час польської окупації, Друга світова війна з її жахливими наслідками, виїзд до ЗСА, аж до останньої своєї життьової зупинки в Мейплвуді в стейті Ню Джерзі.

Бл. п. Михайлина Мосора

Сьогодні з'їхалась найближча родина, чотири доні зі зятями — ближча й дальша родина з широкого терену ЗСА, чи більше число рідних, які, не маючи змоги побувати особисто, заносять молитви Всевишнього за спокій праведної душі покійної Мами, Тети, Рідної чи Знайомої.

Життьовий шлях Покійної, пам'ятає часи 1-ої світової війни, подібний до всіх з її покоління. Уродженка Підкарпаття — Калуша — околиці, яка видала напереломі сторіччя визначну діячку жіночого руху Наталію Кобринську, околиці знаної з підземних багатств.

Покійна походила, говорячи сьогоднішньою термінологією, з мішаного подружжя, бо мати її — німкеня, родина якої від кількох поколінь вросла в українську землю, стала українкою і своїх дітей виховала українками.

Радістю життя бл. п. Михайлини Мосори було її гармонійне подружнє співжиття з Мироном Мосорою, який походив з численної священичої родини, з якою вона вдержувала весь час щирі, дружні родинні зв'язки. Своєю любов'ю ближнього, спокоєм, товариськістю і життьовим тактом бл. п. Михайлина Мосора приносила і душевне успокоєння і пораду для тих, що його потребували, для тих, що високо цінили доброту її люблячого серця.

Найбільшим і безцінним скарбом бл. п. Михайлини Мосори були її доні. Якщо можна вжити втертого вислову про спартанське виховання,то воно було домінуючим в її домі.Безмежна материнська любов, а заразом свідомість, що діти мусять пізнавати реальне життя, що мусять заправлятись до життьових невигод і труднощів, не перешкоджала, а допомагала своїм материнським тактом, ставати самостійними і самим поборювати життьові труднощі і перешкоди.

Міжвоєнний час, в тому часі під польською окупацією, не був легким в Галичині. Потреба дати дітям освіту, виховання — не тільки родинне, але й суспільно-патріотичне,не було легким завданням.

Коли сьогодні її доні згадують свою покійну Маму, товаришку життя і повірницю своїх проблем, то з гордістю про свою Маму вони напевно скажуть: „Ми мали найкращу Маму в світі, ми втратили сьогодні найвірнішого друга, найкращу особу. Вже не буде до кого звертатись за порадою". А за доброту і опіку Мами, Ви, її доні, віддячились любов'ю і пошаною.

Покійна Тета, бо такою приходиться вона для моєї дружини, старалась уприємнити вакаційний час для своїх дочок, відвідуючи родину батьків свого мужа о. декана Михайла Мосори в Сколім, до якого то гостинного дому з'їжджалися кожного року велика й численна родина, де молоді поміж собою знайомились, зживалися і досьогодні вдержують дружні, родинні зв'язки.

Після закінчення Другої світової війни, після важких повоєнних років, родина переїхала до ЗСА, прибула до останньої життьової зупинки Покійної.

І на новій зупинці, при нових побутових умовинах, при нових життьових труднощах, бл. п. Михайлина Мосора, своїм спокоєм, життьовим тактом, а понад усе родинною любов'ю уприємнювала найближчій родині ті важкі, початкові роки перебування на новій землі.

Важко пережила вона втрату свого найдорожчого мужа, важко переживала вона й інші удари долі, як і дуже важко пережила вона втрату 10 днів тому свого зятя Адріяна Лапичака, якого любила й шанувала за доброту його серця, але як я уже згадав, приймала ті удари долі з християнською покорою і з молитвою. Молитва й релігійні роздумування були пристанею і розрадою не раз зболілої душі. Молитва додавала їй сили і наснаги до життя.

Важко мені перелічити всі ті ціхи і вартості, які уважливий спостерігач міг скоро пізнати і їх оцінити. Важко мені потішити, чи вгасити біль душі найдорожчих їй доньок, ближчої і дальшої родини, знайомих і приятелів, слова бо мої безсилі перед маєстатом доброти Покійної і сьогодні перед маєстатом смерти.

Сьогодні Ви втратили найдорожчу істоту, серце — сповнене найбільшої любови. Якщо сьогодні можна висловити останню пораду, останній заповіт Покійної найдорожчої вами своїм найближчим, то можна сказати, хоча вже невисловленими словами Покійної, але які були завжди напрямними, що їх вона все життя вщеплювала в душі своїх дочок: „Ідіть у життя у взаємній любові, у взаємному пошануванні, зберігаючи християнські засади життя, віру у доброту і допомогу Всевишнього".

Покійній, в похилому віці, Всевишній дозволив діждатись великої радости життя втішатись і милуватись своїм правнуком Адріяном.

Хай отих кілька слів будуть отією подякою і прощанням від присутньої і неприсутньої великої нашої Родини.

Українки взяли...

(Закінчення зі стор. 1)

жінки. Н. Вох висунула потребу, щоб конференція у у Копенгагені зайнялася долею жінок у СССР, зокрема жінок поневолених народів. Д. Степаняк запропонувала, щоб ще перед конференцією у Копенгагені відбуто переслухання для з'ясування положення української жінки в УССР, жінки-політичного в'язня, жінки переслідуваної режимом задля її релігійних переконань чи національної приналежности. Представниці урядових установ підтримали цю ідею й Д. Степаняк передано адреси, на які слід звернутися, щоб таку конференцію-переслухання влаштувати.

Конференцію відкрив Годдінг Картер III, представник Державного Департаменту. Відтак промовляла асистентка Президента Сара Ваддінгтон а в панелях між іншими брали участь: Чарльз В. Мейнз, Люсілл Маік, Керин Горбаль, Лінда Джонсон Робб, Вірджінія Зорвейн, Пет Деріен, Мері Ґілтон і цілий ряд інших відомих жіночих діячок.

На закінчення відбулося прийняття в великій залі Бенджаміна Френкліна в Стейт Департаменті, в якому взяв участь державний секретар Сайрус Венс. Українські делеґатки відбули з ним зустріч і зроблено спільну світлину.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. МИХАЙЛИНИ МОСОРИ

Матері наших співробітниць
ҐЕНІ РАТИЧ І ЛЮБИ ЛАПИЧАК

зложили

на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ через 28-ий Відділ СУА	$100.00
на СУСПІЛЬНУ ОПІКУ 28 ВІДДІЛУ СУА в Нюарку	115.00

ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ І В-ва „СВОБОДА"

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашої Найдорожчої і Незабутньої МАМИ, БАБЦІ, ПРАБАБЦІ І ТЕТИ

бл. п. МИХАЙЛИНИ МОСОРИ

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у вівторок, 18-го вересня 1979 року
- в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 7:15 ранку;
- в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па.;
- в українській католицькій катедрі в Лондоні, Англія, о год. 7:30 веч.;
- в українській католицькій церкві в Курітібі, Бразилія.

ДОНЬКИ з РОДИНАМИ

Братство кол. Вояків І. Української Дивізії УНА — Головна та Крайові Управи

повідомляють, що

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

сл. п. ген.-пор. МИХАЙЛА КРАТА

Командира І. УД УНА, Учасника Визвольних Змагань

відбудеться

в українській православній церкві Св. Тройці, 359 Брум вул. в Ню Йорку, Н. Й. в неділю, 23 вересня 1979 р., о год. 12-ій дня

ПАНАХИДА.

О год. 2-ій по пол. в Домівці Станиці Братства І. УД УНА в УНДомі, кім. ч. 31
140-142 Друга Авеню, НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПАМ'ЯТЬ СЛ. П. ГЕНЕРАЛА ВШАНУЄТЬСЯ

ЖАЛОБНИМИ СХОДИНАМИ

Всіх Комбатантів, Молодь та Громадянство просимо вшанувати участю пам'ять цього Великого Українського Патріота-Полководця.

Комбатантські організації просимо прибути на Панахиду з прапорами.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього СИНА І БРАТА

бл. п. МИКОЛИ ОСТАФІЙЧУКА

кол. сумівця в Ошаві, Канада

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в середу, 19-го вересня 1979 року, о годині 7-ій веч. в церкві св. Юрія в Ошаві, Онт., Канада.

Родина просить про молитви за душу Покійного.

У глибокому смутку —

Батьки, Брати і Сестра

НА ПОРОЗІ...

(Продовження зі стор. 2)

св. Княгині Ольги, в 25-ліття смерти Слуги Божого Митрополита Андрея, а також 25-ліття відколи Блаженніший Кир Йосиф перебрав провід нашої Церкви як Львівський Митрополит.

Здвигнення Собору Св. Софії в Римі Їх Блаженство нав'язує до найбільших шедеврів історії:до Єрусалимської Святині здвигненої царем Соломоном". „Святі книги мудрости та Єрусалимська Святиня є найбільшими свідками превеликого дару мудрости''. Таким свідком мудрости є також Свята Софія Царгородська, збудована імператором Юстиніяном (532). А Св. Софія Київська, здвигнена Ярославом Мудрим, стала осередком найвищого знання, бо князь Ярослав Мудрий „зібрав при Св. Софії багату бібліотеку та оснував школу, з якої вийшов славний збірник державного права Руси-України „Руська Правда" (Слово Блаж. Патріярха Йосифа до Папи Павла УІ в Соборі Св. Софії в день посвячення). Свідком тієї високої культури Київської Руси є митрополит Іларіон, „один з найбільш освічених людей XI століття''. Свідомий пропаґатор Помісністи нашої Церкви, на якого часто покликується Блаженніший Кир Йосиф. Друга постать високої культури, але рівно ж символ нашої Помісности, про якого згадав Блаженніший Патріярх у слові до Папи Павла УІ в Соборі Св.Софії,це митрополит Клим Смолятич,що був „поставлений на митрополичий престіл українськими єпископами".Павло УІ зрозумів ці всі аргументи, які висунув Блаженніший Кир Йосиф: тяглість нашої культури від найдавніших часів посьогодні, і ПОМІСНІСТЬ НАШОЇ ЦЕРКВИ, свідками якої є великі постаті наших Митрополитів минулих століть: Іларіон, Смолятич, Ізидор, Рутський, Шептицький. Відповідаючи на слово Блаженнішого Кир Йосифа, Павло УІ сказав: „Усі ви прославляйте з нами Господа, який дозволяє нам радіти цим днем, **в якому відбиваються великі задуми Божі та історичні**, як на це вказують слова тільки що висловлені Кардиналом Сліпим".

А вкінці і наше побажання: радість тієї хвилини, що наповнювала серце нашого Блаженнішого Патріярха Йосифа і всіх нас в день посвячення Собору Св. Софії 28-го вересня 1969, щоб могла повернути до нас з такою ж силою під час цьогорічних святкувань в Римі.

(Кінець)

Громада відпровадила на вічний спочинок св. п. Івана Мартинюка

Ню Йорк, Н. Й. — У середу, 5-го вересня 1979 р. тут помер на 71-му році життя один з активних громадян, автор книжки „Моє рідне село Ценів", яка вийшла під патронатом НТША в серії етнографічних творів, член Українського Народного Союзу, 2-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України й багатьох інших організацій св.п. Іван Мартинюк.

Св. п. Іван Мартинюк

Покійний народився в селі Ценів, Бережанського району, Тернопільської області і вже від молодости активно включився в політичне і громадське життя, віддано працюючи у напрямі наближення дня волі для свого народу.

У п'ятницю, 7-го вересня численні громадяни взяли участь у Панахиді, яку відправив в похоронному заведенні Петра Яреми о. Іван Сембрат з церкви св. Юра в Ню Йорку. Після Панахиди св. п. Івана Мартинюка прощали, насвіялюючи коротко його життьовий шлях, п-і Наталія Хоманчук, краянка Покійного і учителька в Бережанщині й на еміграції, Евстахій Манацький — від 2-го Відділу ООЧСУ і від себе особисто та проф. Василь Лев від НТША.

У суботу, 8-го вересня, після заупокійної Служби Божої в церкві св. Юра тіло св. п. Івана Мартинюка було перевезене на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку і там похоронене знову ж таки з участю великої кількости українських громадян і односельчан Покійного.

Над могилою коротке слово від односельчан сказав Василь Кужда, а на тризні, яка відбулася після похорону у приміщенні православного сестрицтва, в імені друзів Покійноого, говорив також інж. Мирослав Пінковський. Переведено теж збірку, заініційовану Іваном Гірняком, яка дала суму 247 долярів і її призначено на церкву св. Юра та радіопрограму оо. Василіян. Усім дякував за участь і молитви син Покійного д-р Осип Мартинюк від себе особисто і родини.

Нижче друкуємо прощальне слово п-і Наталії Хоманчук, виголошене на Панахиді 7-го вересня ц. р.:

Із волі Всевишнього відійшов у вічність Ваш найдорожчий муж, батько й дідо та наш щирий приятель св. п. Іван Мартинюк, який ціле своє життя присвятив службі своєму народові.

За життя ми не спостерігали Богом даних прикмет його душі й серця, але тепер коли невблаганна смерть поклала край його життьовому шляху, ми відчули втрату дорогої нам людини, доброго приятеля.

А були ми друзі з того часу, від коли в моїй пам'яті зарисувалась постать покійного Івана. Завжди я бачила його активним у різних ділянках на різних постах громадського життя: в кооперації, читальні „Просвіти", в Т-ві „Рідна Школа", в церковнім братстві, а що найбільше в Організації Українських Націоналістів. Працював не жаліючи ні часу, ні сил, ні гроша, працював, бо свій нарід любив і леліяв надію про його волю й державність України.

Та мрії й надії розвіялись із вітром воєнної хуртовини, а безжалісна доля кинула св. п. Івана Мартинюка поза межі рідної землі. Пропала надія на поворот в Україну, за якою Покійний тужив безустанно до останнього свого віддиху.

Та велика любов і туга за втраченим рідним краєм породила в нього ідею те все утривалити, що гідне нашої уваги. І почав він писати, а пишучи тужив, плакав і радів, бо змальовав все чим жили селяни Західньої України й поставив їм тривалий пам'ятник, на якому видніє напис — „Моє рідне село Ценів".

Ця книжка є свідком його глибокої любови до тих найнижчих верств українського суспільства, любови до культури, яку вони творили, вона є пам'ятником, який зареєстрований НТШ під числом 41 із серії етнографічних творів, защо він втішався загальною пошаною серед громадянства.

Сьогодні над Твоєю домовиною заплакали Твої рідні — син д-р Осип і його дружина Анна й діти: Івась, Андрійко, Маруся й Іринка, бо втратили доброго батька й дідуся, а вдова, дружина Покійного Олена побивається в горі, бо з родинного гнізда відійшла її дорога й улюблена особа. Та й зійшлися й ми на шляху у вічність,прощаючи Тебе Друже нашими щирими молитвами,запевняючи,що пам'ять про тебе житиме серед нас і серед нашого майбутнього покоління, бо залишив Ти для нас спадок — „Моє рідне село Ценів", один з найбільш тривалих скарбів.

Близько 20,000 публіки з Лонг Айленду прибуло на „Український Вечір"

Передостаннім у ряді Національних Вечорів, що їх протягом цілого вакаційного часу спонзорує адміністрація парків повіту Нассав спільно з Европейсько-Американським Банком — був наш Український Вечір — 20-го вересня ц. р.

У розлогому Айзенгавер парку в Іст Медов біля Гемпстеду всі т. зв. кінці тижня вакаційного часу є виповнені виступами різних відомих американських мистецьких одиниць як опери, військові оркестри, філгармонії, які стягають по 30, 40 а то й 60 тисяч глядачів.

У цьому парку кожного понеділка у вакаційному часі відбуваються т. зв. етнічні, або національні вечори — націй, що мешкають на Лонг Айленді.

І українці у проводі з Відділом УККА повіту Нассав, дбають про те, щоб там не бракувало і репрезентації українського мистецтва й культури. До виконання програми запрошують вони знані мистецькі одиниці, щоб гідно себе представити.

І цьогорічний наш вечір випав чи не найкраще з-поміж інших вечорів під мистецьким оглядом. Двадцять–тисячна різнонаціональна публіка рясно оплескувала виконавців програми, які показали себе в найкращій формі.

Після відкриття Вечора представницею Адміністрації Парків — п-і Розано та по привітанні слухачів представником Европейсько-Американського Банку М. Пищимухою, голова Відділу інж. С. Небожинський у короткому слові познайомив слухачів не-українців з українським народом, його землею, культурою та його змаганням до волі. Програму, що над нею працювали референти Відділу Ігор Кучмак та Вол. Білий, а яка тривала дві години з короткою перервою, виповнили відомі солісти й мистецькі одиниці: славний хор „Думка" зі сусіднього Ню Йорку під дириґуванням С.Комірного, соліст Нюйоркської опери Андрій Добрянський, якому акомпаньював віртуоз Тома Гриньків і танцювальна група „Верховинці" під проводом О. Гензи. Оркестра „Трембіта" під проводом Я. Косева показала себе в найкращій формі, приграваючи до поодиноких виступів в програмі та під час перерв.

Програмою вміло проводили Юрій Дранс та Оксана Дацків, яка, виконуючи свою ролю, появлялася на сцені в щораз то інших українських реґіональних строях, які, після короткого їхнього пояснення, давали глядачам образ діяпазону українського народного одягу.

Треба відмітити ще одну замітну річ, що тільки на Українському Вечорі простора сцена була по-мистецьки прибрана вишивками та писанкою на великих розмірів аркушах дикти. Це заслуга мистця Ігора Кучмака. При вході на площу дівчатка в українських строях роздавали програмки під наглядом заступниці голови п. Орисі Дацків, а в повному поготівлі, щоб кожночасно допомогти, були молоді студенти під проводом другого заступника голови Богдана Копистянського.

Цього року це була вже друга імпреза міжнаціонального характеру в тому ж парку, що в ній українці брали визначну участь. Перша відбулася у червні ц. р. і це була міжнаціональна виставка народної культури й мистецтва. З рамени Відділу УККА займався тією імпрезою Відділ Союзу Українок в Гемпстеді.

Виставка проходила під гаслом „Середньовіччя Народів". І знову наш станок своєю оригінальністю та точним задержанням теми притягав тисячі різнонаціональних гостей-відвідувачів. До успіху виставки у великій мірі причинився Ілярій Зарицький — молодий мистець своїми фаховими мистецькими порадами та виконанням деяких експонатів-образів та його брат Юрко Зарицький, який виготовив у скондензованій формі англійською мовою летючку до теми виставки, яка дуже зацікавила відвідувачів українською проблемою.

При підготові виставки та при її переведенні найбільше праці й труду вклали Зеновія Зарицька — культурно-освітня референтка Відділу, М. Жеґрай та голова Відділу О. Курчак.

М. Курчак

МАТУРАЛЬНА ВЕЧІРКА...

(Продовження зі стор. 2)

Духовенство, учителі, представники установ, батьки та абсольвенти Шкіл Українознавства на Матуральній Вечірці, під час спільної градуації 5-ох Шкіл Українознавства Нюйоркської округи в Нюарку-Ірвінгтоні в приміщенні УНДому.

рисний вплив залишається у виді відчування сили груповости, сили однакового крокування і пілеспрямовування доволі видної громадки градуантів-ровесників. І вони мусять завважити те, що вони все ж таки видніша частинка нашої молоді в Америці від тієї другої частини, що не закінчила українознавчих студій. У ці спільні великі вечори такі і подібні думки мусять їм прийти під розвагу, а у свій час вони прийдуть під розвагу і в дискусіях. Дискусії приведуть до виміни поглядів, висловлювання нових думок і народжування нових ідей у громадських і загальнонаціональних питаннях. Ці нові погляди й ідеї творитимуться в умах і серцях сьогоднішніх градуантів — будучих провідників нашої громади.

Ця спільна вечірка — це вже третя підряд — і їх необхідно треба продовжувати.

(Кінець)